

ХАЙ ЖИВЕ 66-а РІЧНИЦЯ ВЕЛИКОЇ ЖОВТНЕВОЇ СОЦІАЛІСТИЧНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ!

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ, МІСЦЕВОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ
ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА.

Видається з 1933 р. № 34 (1527). 4 Листопада 1983 року. Виходить щотижня. Ціна 2 коп.

Підвищувати ефективність навчання і комуністичного виховання молоді

З ІІІ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ПАРТІЙНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Як вже повідомлялось, 26 жовтня відбулась третя партійна конференція ОДУ.

Із звітною доповіддю про роботу партійного комітету за період з 29 жовтня 1980 року по 26 жовтня 1983 року виступив секретар парткому доцент Л. Х. КАЛУС-ТЬЯН.

— Минулі три роки, — говорить доповідач, — були насичені подіями історичного значення, всенародної боротьби за успішне перетворення в житті рішень ХХVІ з'їзду Компартії України.

Заява Генерального секретаря ЦК КПРС, Голови Президії Верховної Ради СРСР товариша Ю. В. Андропова розглядається нами як значиме і сучасне слово ЦК КПРС і Радянського уряду в надзвичайно загрозливий момент світового розвитку. Воно розцінюється як новий вияв доброї волі нашої країни і заклик до розуму людства. Воно послужить стимулом для об'єднання народів в братній боротьбі проти загрозливої людству небезпеки. Багато тисячний колектив університету одностайно схвалює ленінську політику ЦК КПРС, направлену на зміцнення миру в усьому світі, на вирішення народногосподарчих завдань, поставлених ХХVІ з'їздом КПРС.

В звітний період партійна організація університету керувалась рішеннями ХХVІ з'їзду КПРС, постановами листопадового і червневого Пленумів ЦК КПРС, іншими важливими постановами ЦК КПРС і ЦК Компартії України. Вони лежать в основі діяльності парткому, факультетських організацій всього професорсько-викладацького складу, всіх співробітників.

За звітний період ЦК КПРС, ЦК Компартії України, обласний, міський і районний комітети партії неодноразово перевіряли і розглядали питання, пов'язані з діяльністю університету. Це була велика допомога.

Партійна організація, яка нараховує 990 осіб, надавала великої ваги підвищенню якості підготовки спеціалістів, ідейної загартованості комуністів, покращенню політичної і організаційної роботи по виконанню заходів щодо реалізації

рішень ХХVІ з'їзду КПРС і ХХVІ з'їзду Компартії України.

Ідейна загартованість майбутніх спеціалістів є однією із головних завдань колективу. Вона завжди складала і складає предмет особливого піклування парткому і ректорату. На червневому (1983 р.) Пленумі ЦК КПРС були намічені конкретні практичні заходи, спрямовані на рішуче піднесення ідейної, виховної, пропагандистської роботи до рівня тих великих і складних завдань, які вирішує партія.

Серцевиною всієї ідейної роботи у вищій школі є викладання суспільних наук. Партійний комітет, здійснюючи керівництво кафедрами суспільних наук, виходить, перш за все, із зростаючої ролі у формуванні марксистсько-ленінського світогляду, в ідейній загартованості молодих спеціалістів.

В нашому університеті на шести кафедрах суспільствознавчих наук працюють 8 докторів наук, 62 кандидати наук, 26 викладачів — всього 96 осіб. Склад кафедр в цілому якісно поліпшився, виросла доля викладачів суспільних наук з високими ступенями і званнями, що тепер складає 71 процент. Нещодавно створена нова кафедра наукового атеїзму, етики і естетики, від якої ми ждемо великої роботи у навчанні і вихованні студентів, допомоги партійним організаціям міста і області. Слід відзначити, що цей ріст виник за рахунок власних кадрів. Кафедри укомплектовано молодими перспективними співробітниками.

Основною сферою діяльності кафедр суспільних наук є навчальний процес, в якому органічно поєднується і останнє слово науки, і багатий методичний досвід, і активне виховне начало. Велика увага завжди приділялась навчально-методичній роботі. Глибокому засвоєнню суспільних наук студентами сприяли читання спецкурсів, проведення спецсеминарів на історичному факультеті. Великий інтерес викликали лекції Якупова, Іванова, Лобунця, Суховської, Левченко, Жебрак, Кормич, Пищемухи, Чистякової, Попової, Зайцева, Сетрова, Сумаро-

вої, Щербакова, Резника, Попкова, Каушанського, Личковського, Терентьевої та багатьох інших викладачів.

Поряд з цими позитивними результатами у викладанні суспільних наук є і певні недоліки. Має місце пониження якості успішності з суспільних дисциплін: 96,1—73,4, що нижче середньої по республіці. Це свідчить про ослаблення контролю за навчальним процесом і за самостійною роботою студентів з боку професорів, учбової частини завідуючих кафедрами. Була проведена атестація, що сприяла мобілізації викладачів на вирішення завдань в галузі суспільних наук.

Проте є і невирішені проблеми в діяльності кафедр, на які звертає увагу червневий Пленум ЦК КПРС. Головний критерій оцінки діяльності цих кафедр, як і всіх кафедр, — підвищення свідомості студентів.

Кафедри суспільствознавчих наук мають певні зрушення в галузі науково-дослідної роботи за звітний період. Опубліковано 6 монографій, понад 200 статей, захищено понад 20 дисертацій. Кафедри виконують комплексні теми, колективні дослідження.

В свій час кафедри були піддані справедливій критиці за слабку участь в соціологічних дослідженнях промислових підприємств. Зразок господарської роботи з цих питань ведуть кафедри: філософії — з виробничими об'єднаннями «Одесгрунтотомаш», «Чорноморнідпроект», НДІ «Кріогенмаш» (кер. Сетров, Попов, Чайковський), з заводом «Кінал» — кафедра політичної економії. Але головне — ефективність. Ще малий вихід наукових досліджень на всесоюзну наукову арену. Ще не в повній мірі використовуються можливості ідейної впливу на формування комуністичної свідомості студентської молоді. Немає достатнього ділового контакту між кафедрами суспільних наук і комсомольськими організаціями факультетів. Отже, треба проявити більше вимогливості до роботи кафедр, підняти рівень її в світлі рішень червневому Пленуму ЦК КПРС, відчутнішими повин-

ні бути плоди діяльності створених при кафедрах парторганізацій.

За вивчення суспільних наук повну відповідальність несуть наші деканати і партійні організації. Партбюро, ради факультетів повинні серйозно цікавитися змістом учбового процесу з суспільних наук, активності студентів на семінарах.

Партком і парторганізації факультетів приділяли і приділяють неослабну увагу вихованню у комуністів і всього професорсько-викладацького складу, співробітників потреби у вивченні теорії наукового світогляду, ідейної переконаності, активної життєвої позиції. Питання пов'язані з підвищенням ідейно-теоретичного рівня професорсько-викладацького складу, регулярно обговорюються на засіданнях парткому, партійних бюро, партзборах, чіткіше здійснюється контроль і керівництво роботою семінарів з боку партбюро факультетів хімічного, біологічного, філологічного, РГФ.

В цьому учбовому році в університеті працюють 18 методологічних, 11 теоретичних семінарів, 3 школи основ марксизму-ленінізму, школи молодих комуністів. Всіма формами політичної освіти охоплено понад 1700 осіб. До керівництва їх за-

лучено понад 60 пропагандистів і консультантів. Все це позитивно впливає на підвищення ідейно-теоретичного рівня професорсько-викладацького складу співробітників, сприяє ідейності, партійності викладання, методологічної спрямованості науково-дослідної роботи. Партком і факультетські парторганізації повинні надавати організаційну і методичну допомогу нашим консультантам і пропагандистам, чіткіше організувати контроль.

Партійна організація університету проводить значну ідейно-теоретичну роботу серед трудящих міста і області, в підшефних районах, серед воїнів Одеського Червонопрапорного округу. Велика лекційна методична допомога надається припортовому заводу ім. Комсомолу України. За останні два роки декілька поліщило свою діяльність університетське відділення товариства «Знання» (кер. проф. Орзіх). Проводяться Дні науки, працює 4 народних університети. Особливо варто відзначити хорошу роботу університету правових знань, роботу низових організацій товариства «Знання».

Активними лекторами-пропагандистами являються

(Продовження на 2-й стор.).

Ми з тобою, Гренадо!

Професорсько-викладацький склад, студенти і співробітники університету, як і всі трудячі нашої країни, рішуче засуджують інтервенцію США в Гренаді. Суворо засуджують акт агресії Сполучених Штатів Америки і іноземні студенти, котрі навчаються в ОДУ. Це одностайно прозвучало на мітингові протесту проти агресії США в Гренаді і солідарності з народом Гренаді.

Мітинг протесту відкрив секретар парткому ОДУ І. І. Кондратюк. Від імені професорсько-викладацького складу виступив завідуючий кафедрою політекономії професор О. Г. Лобунець. З гнівними словами протесту звернулася

до присутніх секретар комсомольської організації біологічного факультету, студентка ІІІ курсу О. Кармовська.

На мітингу виступив Генеральний віце-консул Республіки Куба в м. Одесі Карлос Рейноса Мееса.

Оратори, висловлюючи думку всіх присутніх, таврували ганьбою імперіалістів США, говорили, що їх агресії в Гренаді необхідно покласти кінець.

В прийнятому зверненні рішуче засуджується агресія США в Гренаді, висловлюється гаряча солідарність з народом цієї країни, вимога виводу американських військ з Гренаді.

Т. БЕЛОВА,
наш. кор.

ПІДВИЩУВАТИ ЕФЕКТИВНІСТЬ НАВЧАННЯ

З III університетської партійної конференції

(Продовження.
Поч. на 1-й стор.)

т. Лобунець, Жебрак, Шишов, Дузь, Пільгуй, Каушанський, Пищемуха, Замбриборш, Гусяков, Аппатов, Єршов, Оленович, Старовойт, Пережняк, Харитонов, Орзіх, Вогуненко та інші.

Добре працюють лекторські групи студентів істафаку, філфаку, мехмату, юрфаку. Але ще слабо діють лекторські групи фізфаку і біофаку. В світлі вимог червеного Пленуму ЦК КПРС нам необхідно звернути увагу не тільки на кількісні показники, але і на якість лекційно-пропагандистської роботи.

Регулярно партком проводив семінари наставників. За звітний період були проведені 3 загальноуніверситетські конференції наставників, присвячені питанням вдосконалення комуністичного виховання нашого студентства. Добросовісно відносяться до громадських доручень наставники: Бардіна, Фащенко, Шевченко, Дузь (філфак), Булатович (істафак), Вітриченко (Галинський, Ковальчук (мехмат), Войцеховська, Лаурвіген (РГФ), Сульдіні, Борисевич (геофак), Емелін, Додіна (юрфак), Черничко, Кравченко (біофак), Стайков, Сейфуліна (хімфак), Голово, Флерко (фізфак) та інші. Але в справі виховання і навчання студентів є цілий ряд недоліків. Це не всі викладачі вміють творчо бесідувати з молоддю, бачити в студентах своїх молодших колег. Ще не життєво-правдолюбні, аморальні прояви з боку окремих студентів. Їх стало менше, але вони є. Тому ми повинні вимагати від наставників більшої віддачі, неформального підходу до справи. Треба більше опиратися на партгрупи, комсомольський актив, більш диференційовано будувати виховну роботу. Це важливий обов'язок кожного викладача — незалежно від його спеціальності і звання.

На єдиних політднях перед студентами виступають ректори, проректори, декани, зав. кафедрами, члени парткому, секретарі партбюро факультетів, провідні викладачі університету. Важливою формою політичного виховання студентів стали кафедральні студентські клуби на ряді факультетів, а також зустрічі «За круглим столом» в гуртожитках з керівним складом університету. Питання спілкування з студентами, політичного інформування завжди повинні бути в полі зору парткому, ректорату, всього партактиву, не допускаючи формалізму в цій справі.

Найбільш організовано, цілеспрямовано і змістовно в минулому учбовому році проводилась громадсько-політична практика на факультетах фізичному (Калінчак), біологічному (Герасименко), історичному (Калюшко), юридичному (Мірошніченко). Серйозні претензії і принципову оцінку роботи ГПП було дано на парткомі при обговоренні питання «Про керівництво партійними організаціями мехмату, біофаку ГПП студентів», що допомогло поліпшити роботу.

Далі тов. Л. Х. Калуст'ян детально аналізує питання учбової роботи, підкреслює великий особистий вклад викладачів комуністів, котрих в нашій парторганізації 387, в справу вдосконалення учбово-методичної і політично-виховної роботи з студентами. В університеті ус-

пінність стабілізувалась і має тенденцію до зростання. В минулому учбовому році абсолютна успішність має 95,3, якість — 55,2 процента.

Позитивних показників за звітний період добились колективи історичного, юридичного, біологічного факультетів. Нижча успішність на факультетах хімічному, фізичному, механіко-математичному. Робота наша поліпшується, але життя ставить перед нами більш високі вимоги. Турбують підсумки роботи на перших курсах фізичного, геолого-географічного, механіко-математичного, історичного факультетів. Очевидно, радам факультетів, кафедр, парторганізаціям, проректорам треба глибше аналізувати і запитувати з викладача, чому з тієї чи іншої дисципліни низькі результати. Необхідно посилити контроль за учбовим процесом, за змістом лекцій, їх ідейною спрямованістю. Ще пропуски студентами занять з неованих причин складають 1,1 процента, зокрема на мехматі, біофаці, хімфаці, геофаці. Наші активісти ще не завжди дають певну відсіч таким проявам. Нам всім треба займати принципову позицію в боротьбі з порушеннями трудової дисципліни.

З незмінним інтересом слухають студенти глибокі, змістовні лекції т. Фащенка, В'язовського, Кухаренко, Сердюка, Тоцького, Севаст'янова, Зелінського, Першиної, Середи, Сурилова, Червоного, Ковалю, Тихоненка, Стороженка, Гаврилова, Коваленко, Осадчук, Якубовської, Скрильова, Шпікова, Раковського та ін.

При оцінці всієї нашої діяльності і перш за все в галузі учбового процесу, успіх справи вирішують кадри, їх підбір і виховання. Цим питанням партком, ректорат і факультетські організації приділяють серйозну увагу. В нашому університеті зараз працюють 785 викладачів, із них 64 — доктори наук, 435 — кандидати наук.

Підбір викладацьких кадрів та їх атестація, конкурси — це важливе поле діяльності учених рад, партійних організацій. При проходженні конкурсу необхідно врахувати реальний вклад даного викладача в науку, рівень педагогічної майстерності, його роль у вихованні студентів. Але не перетворювати це в формальну процедуру.

Питання навчання і виховання зарубіжних студентів систематично обговорювались і вирішувались парткомом, ректоратом, факультетськими організаціями. З метою поліпшення індивідуальної роботи з іноземними студентами в університеті кілька років існує інститут наставників і кураторів земляцтва іноземних студентів, котрі утворюються партійним комітетом.

Важливою ланкою нашої діяльності являється прийом. Парторганізація, весь колектив постійно приділяють увагу цьому питанню. На I курс прийнято понад 64 проценти дітей робітників і колгоспників. Тепер завдання полягає в тому, щоб допомогти подолати розрив в методах навчання вищої і середньої школи, навчити першокурсників організувати свою роботу, залучити їх активно в громадське життя. Особливу увагу необхідно приділити учбовій роботі, продумати способи і засоби стимулювання її, виходячи із принципів: вимогливість, діловитість, компе-

тентність. А цього у нас, на жаль, не завжди вистачає.

Зростання ролі науки, прискорення науково-технічного прогресу — об'єктивна тенденція сучасного етапу комуністичного будівництва. XXVI з'їзд поставив завдання найповніше використовувати науковий потенціал вузів. Виконання цього завдання підлягає всій роботі парткому, ректорату, факультетських організацій наших наукових закладів. За роки XI п'ятирічки темпи росту госпдоговірної і бюджетної тематик значно збільшилась. Так, госпдоговірна тематика в 1983 р. склала 8 млн. 661 тис. крб. тобто збільшилась на 40 процентів порівняно з 1980 р. (6 млн. 37 тис. крб.). Підвищився рівень важливої тематики, що складає 68 процентів. Активну участь беруть в розробці важливих науково-дослідних програм і завдань координаційних планів колектив ПНДЛ географії ґрунтів (кер. професор Гоголев), кафедра хімічних методів захисту навколишнього середовища (зав. кафедрою проф. Еннан), кафедра експериментальної фізики (кер. проф. Сердюк), кафедра інженерної геології (проф. Зелінський), кафедра фізгеографії (проф. Швебс), кафедра фізхімії (проф. Скрильов), певних результатів добились галузева лабораторія морської геології та геохімії (кер. Ткаченко) та експедиція на науково-дослідному судні «Антарес».

Значно підвищилась робота по організації винахідницької і патентно-лицензійної діяльності.

Свідченням підвищення ролі нашого університету, як наукового центру, стала підготовка і проведення в університеті міжнародних всесоюзних і республіканських конференцій та симпозіумів.

Основну роль в комплектуванні висококваліфікованих кадрів вищих учбових закладів виконує аспірантура. В наш час в аспірантурі ОДУ навчається 263 особи, із них на стаціонарі — 144. За звітний період є певні зрушення по підготовці кадрів через аспірантуру, але вони не можуть нас задовольнити, тому що ефективність аспірантури невисока: складає 60 процентів. Успішно керують аспірантами Кухаренко, Корсаков, Якупов, Лобунець, Тихоненко, Фащенко, Грабовська. Невисока ефективність пояснюється, як правило, нестачами відбору, безвідповідальністю самих аспірантів, недобросовісним іноді відношенням наукових керівників, недостатнім контролем з боку наукової частини, громадських організацій факультетів.

Широке залучення до наукової роботи студентства — факт прийнятний. За звітний період збільшилась кількість робіт, відзначена на республіканських, всесоюзних конкурсах студентських робіт. Хороших результатів добились історичний факультет, мехмат, фізфак.

Важливе місце в формуванні майбутніх спеціалістів належить комсомольській організації університету. Вона нараховує в своїх рядах понад 6,5 тис. осіб. Робота її стала предметом постійної турботи парткому, факультетських організацій. В роботі вузівського комсомолу стало більше організованості, поліпшилась внутрішнікова діяльність. Чітко і злагоджено працюють комсомольські організації мехмату (П'ятов), філфаку (Іспанюк), фізфаку (Лещук). Понизився рівень роботи ком-

сомольського бюро біофаку (Тищенко), РГФ (Цисельська).

Визнаною школою трудового виховання і формування громадської активності студентів є студентські будівельні загони. В 1983 році бійцями СВЗ освоєно майже 3 млн. крб. капіталовкладень. Велику допомогу студенти надають в будівництві університетських об'єктів (особливо студенти юрфаку), а також трудівникам Ізмаїльського, Овідіопольського, Іванівського, Кілійського районів в збиранні урожаю, заслуживши глибоку подяку і визнання керівних органів цих районів. Проте відсутність певного контролю з боку комсомольських та громадських організацій факультету приводить до того, що значна частина студентів під різними приводами ухиляється від сільськогосподарських робіт і робіт на об'єктах внутрі університету. Це породжує у деяких із них утриманські настрої. Студентство, партбюро і деканати не дали певної оцінки цьому факту.

Комітету комсомолу, факультетським молодіжним організаціям повинні надавати велику допомогу кафедри суспільних наук, а в цілому — вся партійна організація, кожний комуніст.

Доповідач детально зупиняється на діяльності профспілкових організацій, на роботі адміністративно-господарчої частини. Значне місце в доповіді зайняли питання організаційно-партійної роботи, стилю керівництва.

У нас сильне ядро комуністів, — підкреслює промовець, — котрі мають чималий партійний і життєвий досвід. Але є багато молодих членів КПРС, котрих ще треба уважно виховувати, вчити бути активним бійцем партії. Велику роль у вихованні бойовитості і принциповості відіграли партбори. Партком, факультетське бюро приділяють особливу увагу підготовці і проведенню партборів, залучаючи великий актив. В обговоренні питань активну участь брали комуністи і безпартійні. Підвищився рівень проведення факультетських зборів. Організовано пройшли в цьому році звітно-виборчі збори в партгрупах, парторганізаціях, на яких було критично проаналізовано вузлові питання життя факультетів і закладів та мобілізацію комуністів на виконання XXVI з'їзду КПРС і XXVI з'їзду Компартії України.

В звітний період регулярно двічі на місяць проходили засідання парткому, на яких обговорювались важливі питання життя і діяльності університету в учбовій, виховній і науковій роботі.

На закінчення доповідач говорить:

— Парторганізація університету монолітна і єдина, її ідея зрілість, високий організаційний рівень, принципова ділова критика і самокритика стають запорукою того, що ми виконаємо завдання, котрі ставить перед нами Комуністична партія, її Центральний Комітет. Як керівництво до дії всі ми сприймаємо слова Генерального секретаря ЦК КПРС тов. Ю. В. Андропова про те, що настрої повинні бути на справі, а не на гучні слова. Така непорушна, бойова, конкретна програма всієї нашої діяльності.

Починається обговорення

доповіді. На трибуні декан історичного факультету професор З. В. Першина.

— У звітній доповіді парткому за минулі три роки, заслуханому зараз нами, — говорить промовець, — міститься змістовний, самокритичний аналіз роботи нашої парторганізації по виконанню рішень XXVI з'їзду КПРС і наступних пленумів ЦК КПРС. Ми бачимо, що за цей час проведена велика робота для посилення партійного впливу на вирішення виробничих та виховних завдань, на підвищення ефективності наукової діяльності нашого колективу.

В центрі всієї діяльності нашого колективу стоять питання ідеологічної спрямованості викладання, всієї виховної роботи. Адже ми зобов'язані, і ми прагнемо до цього, навчити кожного випускника — спеціаліста уміло, науково аргументовано вести безкомпромісну боротьбу проти ідеологічних диверсій імперіалізму, вести на ступальну контрпропагандистську роботу. І робиться багато, напружено, змістовно. Проте у нас ще немає достатньої координації і ритмічності. Багато суєти в проведенні окремих заходів. Її треба уникати.

Декан істафаку висвітлює велику роль спецкурсів, присвячених критиці буржуазної ідеології. Ці спецкурси в однаковій мірі повинні читатися для студентів всіх факультетів. Бажано, очевидно, повернути таку прекрасну, але чомусь втрачену традицію — читання лекцій провідними спеціалістами одних факультетів на інших факультетах. В пам'яті, наприклад, істориків-випускників минулих років залишились назавжди лекції, прочитані В. П. Десевичем, В. В. Сердюком, І. П. Зелінським, І. М. Дузем, В. В. Фащенком, В. А. Кухаренком на нашому факультеті. Знання новітніх досягнень в різних галузях науки, використання цих досягнень на благо життя і миру на землі, в суспільстві розвиненого соціалізму може забезпечити певний рівень ведення ідеологічної, контрпропагандистської роботи нашими вченими. В цьому напрямку значну роль на історичному факультеті відіграє клуб ідеологічної роботи. Правда, його заняттям, переважно дидактичним, не завжди вистачає певної жвавості, невимуженості, творчої дискусійності.

Далі йде мова про роботу з іноземними студентами, про підготовку до відзначення університетом 40-річчя з дня Перемоги в Великій Вітчизняній війні, про стиль і методи багатогранної, цілеспрямованої діяльності партійного комітету ОДУ...

Завідувач кафедри історії КПРС професор М. М. Якулов у своєму виступі зупиняється на роботі кафедр суспільствознавчих наук, підкреслює, що партком університету постійно, систематично вивчав, узагальнював позитивний досвід роботи суспільствознавців, націлював їх на вирішення нових завдань, зокрема — на поліпшення складу викладачів суспільних наук, на підвищення ефективності наукових досліджень, на необхідність вивчення актуальних проблем марксистсько-ленінської науки. Кафедри суспільствознавчих наук університету являються опорами. Науково-методична рада викладачів кафедр суспільс-

I КОМУНІСТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДІ

твознавчих наук Одеського вузівського центру також базується на них.

Багато що зроблено. Але ще не всі проблеми вирішені. Це і наукова робота суспільствознавців: чимало викладачів обмежує свою наукову діяльність лише публікацією тез і дрібних статей. Це і лекційна пропаганда, в якій далеко не всі комуністи беруть активну участь. А також стиль роботи з людьми, що пов'язано з вихованням і підготовкою кадрів.

Тов. М. М. Якупов піднімає питання молодих вчених, педагогів, спадкоємності їх на кафедрах, говорить про стан матеріальної бази в університеті, запевняє присутніх в тому, що комуністам ОДУ, судячи за великими творчими досягненнями на сьогодні, під силу ті завдання, котрі поставила перед нами партія на майбутнє.

Успіхам та проблемам механіко-математичного факультету присвячує свій виступ декан мехмату, доцент **М. Я. Тихоненко**. Серед успіхів підкреслюється той факт, що на факультеті 68 процентів викладачів мають ступінь доктора чи кандидата фізико-математичних наук. Три роки тому на факультеті було лише 55 процентів викладачів з ступенями, через рік-два їх буде 80 процентів. На факультеті цілий ряд викладачів успішно займається над завершенням докторських дисертацій: **М. Л. Василевський**, **В. І. Коляда**, **В. Г. Крот**, **Ю. І. Бурименко**, **А. В. Костін** та ін. Далі говориться про кадри для факультету, про аспірантуру, про успішність на мехматі. Вона досить висока: 90,52 проценти, але якість низька: 38 процентів, хоча вона останнім часом і стабілізувалась.

Тов. **М. Я. Тихоненко** вважає, що дані успіхи деканат і партбюро факультету не задовольняють, що шляхи підвищення успішності і її якості бачаться в значному поліпшенні методичної роботи кафедр факультету. Необхідно підвищити кількість виданих учбово-методичних циклів лекцій, посібників, підручників, рекомендованих Мінвузом УРСР. А цьому заважає ще не налагоджена робота репартину. Гострою постає необхідність вчити лекторській майстерності молодих викладачів, котрі працюють на факультеті не більше трьох років, треба збільшити кількість взаємовідвідань та відкритих лекцій. В кінці свого виступу декан мехмату торкається питання матеріальної бази, зокрема — обчислювального центру, на якому зібрані застарілі обчислювальні машини, що негативно впливає на весь учбовий процес. Тільки вирішивши ці та інші проблеми, підкреслює виступаючий, ми зможемо готувати висококваліфікованих спеціалістів для народного господарства країни.

Однею із головних проблем, що стояли і стоять в центрі уваги комуністів фізфаку, являється проблема кадрів, зазначає в своєму виступі секретар парторганізації філологічного факультету доцент **Н. Г. Рядченко**. Робота ця проходить в руслі реалізації постанови міському Компартії України про підготовку кадрів вищої кваліфікації. Складено план на 1984—1990 рр., з цього питання відбулись партзбори, заслухана спеціальна інформація. Виникає також проблема спадкоємності поколінь на окремих кафедрах, особливо на кафедрі укра-

їнської мови. Є ряд питань, які вимагають сього практичного вирішення. Це і публікації досліджень молодих вчених. Докторські дисертації. За останні п'ять років не захищено жодної, але до захисту представлено 3 дисертації. Це і питання майбутнього філологічного факультету. Потрібні спеціалісти вищої кваліфікації, а вони не завжди тримаються факультету, бо нерідко приїжджі, сімейні, потребують житлової площі, якої факультет надати не може.

Парторганізація факультету постійно веде роботу по зміцненню трудової дисципліни та підвищення продуктивності праці, на що націлюють нас рішення XXVI з'їзду КПРС, Пленумів ЦК КПРС. Але щоб ця робота була ще ефективнішою, партком і ректорат ОДУ повинні звернути особливу увагу на корпус, в яко-

ти, одним із яких вона вважає байдужість в роботі: «Якщо свою істину викладач не проніс через серце, не виховує молодь гаряче, пристрасно, то його робота завжди буде посередньою».

Тов. **С. Г. Коваленко** пропонує проводити в університеті розширені конференції наставників, запрошуючи на них досвідчених наставників з інших вузів міста і республіки. Досвід їх буде корисним для наших викладачів-вихователів молодого покоління. Пропонує також проводити дні відкритих дверей в дні єдиних політгодин.

На окремих невирішених питаннях в діяльності університетського колективу зупиняється декан юридичного факультету, доцент **Ю. С. Червошій**. Одним із них є план розподілу випускників спеціальностей на V курсі, котрий нерідко проходить стихійно. Студент не знає напе-

РІШЕННЯ XXVI з'їзду КПРС — В ЖИТТЯ!

му навчаються юристи, філологи і студенти РГФ.

Ректор ОДУ професор **В. В. Сердюк** звертає увагу присутніх на те, що, не дивлячись на великі успіхи в діяльності університетського колективу, ефективність і якість цієї діяльності, ще не достатньо використовуються нами всі можливості. Мова йде про економію часу. Чи всі, наприклад, наші лаборанти виробляють 41 годину за тиждень? Є цілий ряд кафедр, на яких спостерігається завищена кількість учбово-виховного персоналу, а функції його — не завжди на певному рівні. Це кафедри наукового комунізму, економічної географії, загальної фізики, аналітичної хімії та інші. Очевидно, ще відсутня чітка розробленість функцій на цих кафедрах, конкретні завдання, рівень підлеглості, вимогливості. Що говорить про недоліки процесу керівництва, і керівництва розумного. Є чимало недоліків також і в науковій роботі.

Далі ректор підкреслює, що в університеті працює 3 тисячі службовців, з яких тільки 800 ведуть учбову роботу. Курси лекцій досить рідко оновлюються, в той час, як вони повинні бути пов'язані з останніми досягненнями науки. Іноді курс читається 25 років, читається риторично красиво, витончено, але тільки з формального боку, не даючи справжнього ідейно-виховного ефекту. Потрібно поживити контроль думки студентів, сміливіше довіряти читання відповідальних курсів молодим талановитим викладачам. Далі мова йде про творчий договір університету з трьома зарубіжними вузами, про рівень навчання іноземних студентів з окремих предметів, про науково-дослідну роботу університету. Ректор висловлює надії і певність в тому, що партійний комітет університету надалі успішно поведе наш колектив до нових успіхів і досягнень.

Про рівень, зміст, форми роботи наставників на біологічному факультеті розповідає куратор-наставник доцент **С. Г. Коваленко**. Виступаюча говорить також про окремі недоліки в цій робо-

ред, де буде працювати, з чим конкретно практично буде пов'язана його робота. А вихід є: треба заключати практичні договори з тими організаціями, де студенти працюватимуть в майбутньому. На юрфаці, наприклад, є такі організації (скажімо, органи прокуратури, ОБХСС тощо), але вони спроможні охопити лише 1/4 випускників. А як бути з 3/4. Очевидно, нам пора активніше запроваджувати в життя постанову ЦК КПРС про розподіл студентів за 3 роки до закінчення вузу.

Далі декан розповідає про досягнення юридичного факультету в успішності, в літньому трудовому семестрі, критично оцінює індивідуальну роботу викладачів з студентами, зокрема — роботу в гуртожитках. Є необхідність, підкреслює промовець, поліпшити якість прийому студентів до університету, посилити серед молоді пропаганду комуністичного світогляду, соціалістичного способу життя, готувати ідеологічно озброєні кадри для комуністичного суспільства.

Секретар комітету комсомолу ОДУ **І. М. Коваль** зупиняється на успіхах і проблемах комсомольської організації університету. Підкреслює, що комсомольським організаціям на факультетах необхідно підвищити рівень лекційної пропагандистської роботи, поліпшити соціалістичне змагання між академічними групами, глибше і всебічно вивчати людей, думку колективу про ті чи інші заходи, які проводить комсомол на факультетах.

Студент юридичного факультету комуніст **Ю. Трунов** розповідає присутнім про творчу роботу партгруп факультету за звітний період, спрямований на підвищення якості організаційної та внутріпартійної діяльності, розвитку форм і методів ідейно-виховної роботи, трудової дисципліни студентів, на підвищення професійної підготовки. На закінчення виступаючий запевняє партком, ректорат, комсомол університету, що молоді комуністи юридичного факультету

докладуть всіх зусиль, щоб ще активніше примножувати успіхи свого колективу, уникати недоліків в своїй роботі, втілювати в життя рішення партії.

На проблемах партійного життя парторганізації хімічного факультету зупиняється завідуючий кафедрою охорони наколишнього середовища професор **А. М. Еннан**. Це ті проблеми, зазначає він, котрі заважають факультету посісти в університеті колишнє провідне місце. На факультеті слабка матеріальна база, що не дає можливості ряду викладачів на високому рівні проводити наукову та учбову роботу. Приміщення факультету в аварійному стані, хіміки не мають своєї великої фізичної аудиторії. Студенти змушені перебігати з лекції на лекцію в шести корпусках. Не завжди мають можливість роздягнутися. В викладач нерідко проводить лекцію в аудиторії, не розрахованій для великого потоку в 80—90 осіб.

Очевидно, ці і ряд інших питань, зауважує виступаючий, слідє заслухати на спеціальному засіданні в ректораті і приступати до їх практичного вирішення.

На трибуні заступник міністра вищої та середньої спеціальної освіти УРСР тов. **К. А. Колосова**.

— Дорогі товариші! Втілюючи в життя рішення XXVI з'їзду КПРС і XXVI з'їзду Компартії України, останніх пленумів ЦК КПРС, керований сильною партійною організацією, ваш колектив Одеського державного університету виконує величезну роботу по підготовці кадрів для народного господарства і для тих країн, чий студенти навчаються в ОДУ. Про цю роботу кожний із вас багато що міг би сказати хорошого і прекрасного, про неї змістовно, широко, принципово говорив у своїй доповіді тов. **Л. Х. Калуст'ян**. Якщо на цю роботу подивитися в цілому, то її можна звести до трьох питань: це організація роботи всього університетського колективу, кадри, контроль за виконанням вузівських завдань в світі рішень партії.

Далі тов. **К. А. Колосова** відзначає, що успіхи завжди залежать від стилю роботи всього колективу і кожного комуніста, зокрема. Від того стилю, про який говорив на червневому Пленумі партії Генеральний секретар ЦК КПРС товариш **Ю. В. Андропов**. Очевидно, всім треба дивитися на свою роботу в вузі, як на причетну, перш за все, до виховання кадрів. Це справа кожного. Від неї залежить майбутнє наших кадрів. Студентів треба активніше заохочувати до учбової та наукової діяльності кафедр. Якщо ми самі відбираємо студентську молодь при вступі, то давайте ж і виховувати її з повною віддачею сил. А можна бачити, що окремі факультети значно послабили учбову і виховну роботу. Наприклад, філологічний. Тут ця робота мало помітна, особливо на 3-курсі. Комуністи хіміфаку багато вимагають, це справедливо, але чи багато, чи на повну силу роблять вони самі? Механіко-математичний факультет послабив учбово-виховну роботу з студентами I курсу. Факультети біологічний та РГФ недостатньо працюють з студентами-заочниками. А випадки перенесення занять, запізнення на заняття самих викладачів? А випадки порушення дисципліни з боку студентів? От-

же, закінчує свій виступ промовець, треба активніше використовувати комсомольські та інші молодіжні організації на факультетах. Як і багато інших вагомих резервів, котрі повинні підлягати одному завданню — випуску висококваліфікованих спеціалістів для народного господарства.

Про великий і багатограний трудовий вклад ветеранів партії в усі сфери діяльності науки та учбового процесу університету розповідає голова Ради ветеранів Великої Вітчизняної війни ОДУ **Г. Є. Дедякин**. Він підкреслює, що ветерани ніколи не стоять в стороні від загально-університетських партійних завдань, зокрема — з військово-патріотичного виховання та ідейно-психологічного загартовування студентів, завжди активно включалися в роботу. Ветерани провели вже понад 200 зустрічей з молоддю, прочитали 500 лекцій і в нашому місті і в багатьох містах країни. Хоча, підкреслює виступаючий, ветеранам треба ще більше охоплювати молодь високоідейним впливом, посилити морально-психологічний бік окремих виступів, в газеті «ЗНН» відкрити постійну рубрику «Голос ветерана».

Перед комуністами виступає секретар Одеського міського Компартії України **Є. І. Стеценко**. Відзначаючи досягнення трудящих міста, коли наша країна вступила в завершальний етап боротьби за виконання п'ятирічки в цілому, секретар розповідає про вклад в її розвиток учених вузів, і ОДУ зокрема. Він підкреслює, що в останні роки потреба в спеціалістах, котрих готує університет, значно зросла, що університет володіє досить кваліфікованим професорсько-викладацьким складом. Відзначає наукові досягнення вузівського колективу: понад 200 науково-дослідних робіт об'ємом понад 7 млн. крб.

Зосередивши увагу присутніх на проблемах університету, тов. **Є. І. Стеценко** зупиняється на плані соціально-економічного розвитку вузу. На цю п'ятирічку заплановано захист 28 докторських дисертацій, захищено тільки 9. Очевидно, вчені університету ще недостатньо активні у виконанні цільових і комплексних програм, а також завдань народно-господарчого плану (мехмат, фізфак, НДІ фізики та ін). Ще слабо використовується науково-виробнича база для вдосконалення і збагачення учбової та наукової роботи студентів. Рівень знань студентів з року в рік підвищується, але ж частина студентів навчається посередньо, окремі взагалі отримують негативні оцінки. Чому? Йде широкий аналіз учбового та виховного процесу в ОДУ. Відзначається, що значні досягнення в колективі будуть залежати від ефективності партійного впливу на всі ділянки університетського життя, від уміння об'єднувати, скоординувати і правильно направляти сили викладацького складу, громадських організацій на вирішення поставлених партією завдань.

З заключним словом виступив доцент **Л. Х. Калуст'ян**.

Потім було обрано новий склад парткому і делегатів на XXXIII районну партійну конференцію.

Партійна конференція закінчилась виконанням партійного гімну «Інтернаціонал».

«О ВЕЛИКИЙ, МОГУЧИЙ...»

Мова — як океан, як космос: глибока, безмежна і сповнісна таємниця. Бивчати її тим більше досліджувати — захоплююче цікаво. Щедро розкрила людству свої скарби російська мова, вільне володіння якою поряд з рідною мовою стало обов'язковою потребою громадянина нашої країни. Кафедра російської мови Одеського університету докладає зусиль, щоб якнайкраще, якнайповніше задовольнити цю потребу.

Учебний процес, його методичне та наукове забезпечення завжди залишаються в центрі уваги кафедри. Провідні викладачі уклали і опублікували методичні посібники з усіх дисциплін, що читаються на кафедрі. Поза тим підготовлено й передано до видавництва «Вища школа» три учебних посібники, що мають вийти з грифом міністерства. Один з них ми чекаємо вже в 1983 р. Лекції та практичні заняття з російської мови проводяться загалом на високому рівні і дають свої позитивні результати. Кафедра знайшла вирішення суперечливого питання про те, що таке проблемна лекція з мовознавчих дисциплін, і більшість своїх лекцій будує саме проблемно. Розгортає свою роботу кабінет російської мови, хоч ще не все в цій роботі відповідає сучасним вимогам.

Педагогічну роботу кафедра тісно поєднує з виховною та науковою і тільки в такому поєднанні бачить запоруку успіху. Ос-

таним часом успішно захистили кандидатські дисертації молоді викладачі кафедри Л. Ф. Фоміна, М. І. Зубов, М. М. Харитоновна. Кафедра підготувала через цільову аспірантуру ряд кандидатів наук для інших вузів Одеси, продовжуючи цю важливу роботу і далі. Ще 10 кандидатських досліджень готуються викладачами та співробітниками кафедри. Доцент Д. С. Іщенко досить результативно працює над докторською дисертацією.

Кафедра російської мови — це досить великий колектив. Тут працює 21 викладач, а з аспірантами та лаборантами нас 32 особи. Поза тим є ще 20 співшукачів, прикріплених до кафедри. Гуртуючись навколо актуальних проблем русистики, цей колектив виконує не одну, як заведено на багатьох кафедрах, а 5 різних наукових тем. Усі ці теми віднесені до категорій важливіших і включено до Координаційного плану Мінвузу СРСР. При цьому тема з синтаксису російського розмовного мовлення, якою керує професор Т. О. Туліна, координується також Інститутом російської мови АН СРСР, а тема «Російська ономастика» (керівник — проф. Ю. О. Карпенко) — Інститутом мовознавства АН УРСР. З обох тем готуються монографії та статті. Значна частина статей вже вийшла з друку. Збірник статей «Російська ономастика» подано до друку.

Розробляються також те-

ми, присвячені лексиці давньоруських пам'яток (керівник — доц. Д. С. Іщенко) та мові творів К. Паустовського, В. Катаєва, Л. Славина (керівник — доц. В. Ф. Шишов). Тут є певні успіхи, але їх хотілось би більше. А найбільше часу й зусиль кафедра доклала до своєї давньої, традиційної теми — до укладання «Словника російських говірок Одещини». Словник цей створюється понад 30 років. Величезні лексичні багатства, значна частина яких ще ніколи не фіксувалась у російській лексикографії, накопичені в словнику. У даний час повністю підготовлено до друку перший випуск цього словника, що містить 2911 слів від А до І. Про результативність роботи кафедри можна судити ще й з того, що в 1982 р. вона опублікувала близько 40 наукових праць, а в цьому році їх вийде значно більше. За останні роки члени кафедри виступали з доповідями на багатьох міжнародних, всесоюзних та республіканських конференціях. Зокрема в роботі IX Міжнародного з'їзду славистів, що відбувся у вересні цього року в Києві, взяло участь 4 члени кафедри.

Свідома своїх обов'язків і складних, але почесних завдань кафедра російської мови продовжує роботу на всіх її численних ділянках.

Ю. КАРПЕНКО,
завідуючий кафедрою
російської мови, професор,
делегат партконференції.

ПОКЛИКАННЯ І ПРИСТРАТЬ

Так-так, саме ці найголовніші якості в характері справжньої людини щасливо переплелися в долі кожного студента третьої групи. Різними шляхами прийшли ми на філологічний: хто через підготовче відділення, як ось я і мої товариші (Т. Волощук, О. Агеєнко та інші), хто через армію, чи після школи, заводу, колгоспу... Всіх нас покликано до себе велична країна української літератури, рідної мови, тому й хочемо в майбутньому послужити їй всіма силами — як вчителі, як науковці, журналісти, письменники, діячі культури, словом — як її пристрасні, віддані фахівці.

Відразу ж — і на комсомольських зборах, на котрих обрали комсомольських, профспілкових та інших ватажків, активістів, і в бесідах з викладачами, і в перервах між собою — намагаємось визначити для себе найдоцільнішу лінію свого навчання, комсомольської і громадської діяльності, участь в багатьох культурних заходах факультету: в спорті, в художній самодіяльності, в наукових гуртках. Щоб і не розпоршуватись у «всеядності» і разом з тим не ставати вузькою кабінетною людиною, відірваною від широкого світу. Та й чи можливо це в молодості, коли кожного з нас захопило навчання, коли стільки цікавого з'являється в нашому житті! Це, перш за все, лекції, практичні заняття, котрі розкривають перед нами чарівні скарби знань, розширюють обрії свідомості, це і можливість багато працювати в чудово

обладнаних читальних залах і бібліотеках, працювати самостійно над собою в гуртожитку і т. д. Значить, все твоє життя проходить на високих реєстрах невпинного духовного розвитку.

Кожний день приносить масу несподіванок, відкриттів, дарує нові творчі поштовхи в навчання. Важко й назвати, який же день за перший місяць справив найбільше враження, найбільш пам'ятний і цікавий. Тиждень тому, наприклад, пройшло прекрасне практичне заняття з історії КПРС, яке вів доцент М. С. Галицький. Розмова йшла про червневий Пленум нашої партії. Добре підготувались до нього студенти, цікаво виступали, особливо — комсорг групи С. Чебан, староста О. Черва, студенти О. Печерська, І. Новік, О. Сушкова і т. д.

А в День учителя ми зустрічалися з викладачами факультету, вітали їх і квітами і гарячим поетичним словом (адже в групі є чимало талантів), цікавими номерами художньої самодіяльності. І самі багато нового, незвичайного почули від своїх старших друзів-порадників, вихователів, наставників.

Тепер — колгосп. Нова приємна несподіванка, ще один поштовх для нашого студентського становлення. Кожний студент горить щиро, ударно попрацювати на колгоспних ланах на благо своєї Батьківщини.

Р. НЕБЕЛЮК,
студент 1 курсу філфаку
(укр. відділення),
староста курсу.

ВОСПИТАТЬ ЧЕЛОВЕКА

Вне воспитательного влияния самообучение неэффективно. Этому учил еще Протагор: «Образование не дает ростков в душе, если оно не проникает до значительной глубины». К чему должен стремиться преподаватель (учитель), по словам выдающегося русского педагога К. Д. Ушинского? К тому, чтобы воспитание могло создать для человека вторую природу, чтобы идеи этого воспитания переходили в убеждение воспитанников, убеждения — в привычки... Педагогу необходимо постоянно видеть и находить в воспитаннике своеобразную, воедино связанную совокупность внутренних условий, через которые преломляются все внешние воздействия, идущие от семьи, друзей, знаний, чтения книг, восприятия произведений искусства, литературы, тем более — красоты природы, окружающей мира и т. д., искать пути и методы влияния на юного человека, из которого необходимо воспитать личность. Ведь человечество в недалеком будущем должно состоять из ярких, прекрасно развитых личностей.

Именно такие, наиболее эффективные пути и методы ищет и разрабатывает и наша кафедра — кафедра педагогики высшей и средней школы, важное научное подразделение в Одесском университете. Дружный коллектив ученых и сотрудинок только за последние годы внес существенный вклад в развитие но-

вого направления в науке — педагогики высшей школы. Особенное значение имеют книги И. И. Кобыляцкого: «Методы учебно-воспитательной работы в высшей школе», «Дидактические основы учебного процесса в Высшей школе», «Научно-педагогические основы воспитательной работы в высшей школе», оригинальный учебник «Основы педагогики высшей школы», а также издания методического характера: «Кураторы студенческих групп», «Педагогические проблемы совершенствования руководства учебно-воспитательным процессом в высшей школе».

На кафедре успешно разрабатываются проблемы педагогического обеспечения исследовательской работы студентов как средства формирования творческой активности студентов в учебном процессе и после окончания вуза. Изданы рекомендации кафедрам Л. М. Беляевой и М. А. Байдин.

Успешно исследуется проблема формирования социальных активностей студентов. Доцентом Е. Н. Василевской издано ряд работ по этой проблеме.

Активно разрабатываются также вопросы педагогического обеспечения применения технических средств в учебном процессе высшей школы. Опубликовано ряд пособий К. А. Маркиным.

Опубликованы и методические разработки о педагогической практике А. Н. Якубовской и В. И. Уланов-

ской, о роли личности педагога в учебном процессе — Л. П. Гребенной.

При кафедре 14-й год работает психолого-педагогический семинар преподавателей вузов Одессы, учебу в котором прошли более 2 тысяч человек.

Успешно функционирует аспирантура по педагогике высшей школы и группы соискателей из вузов Одессы и других городов Юга Украины. Через кафедру успешно прошло более 40 кандидатских диссертаций.

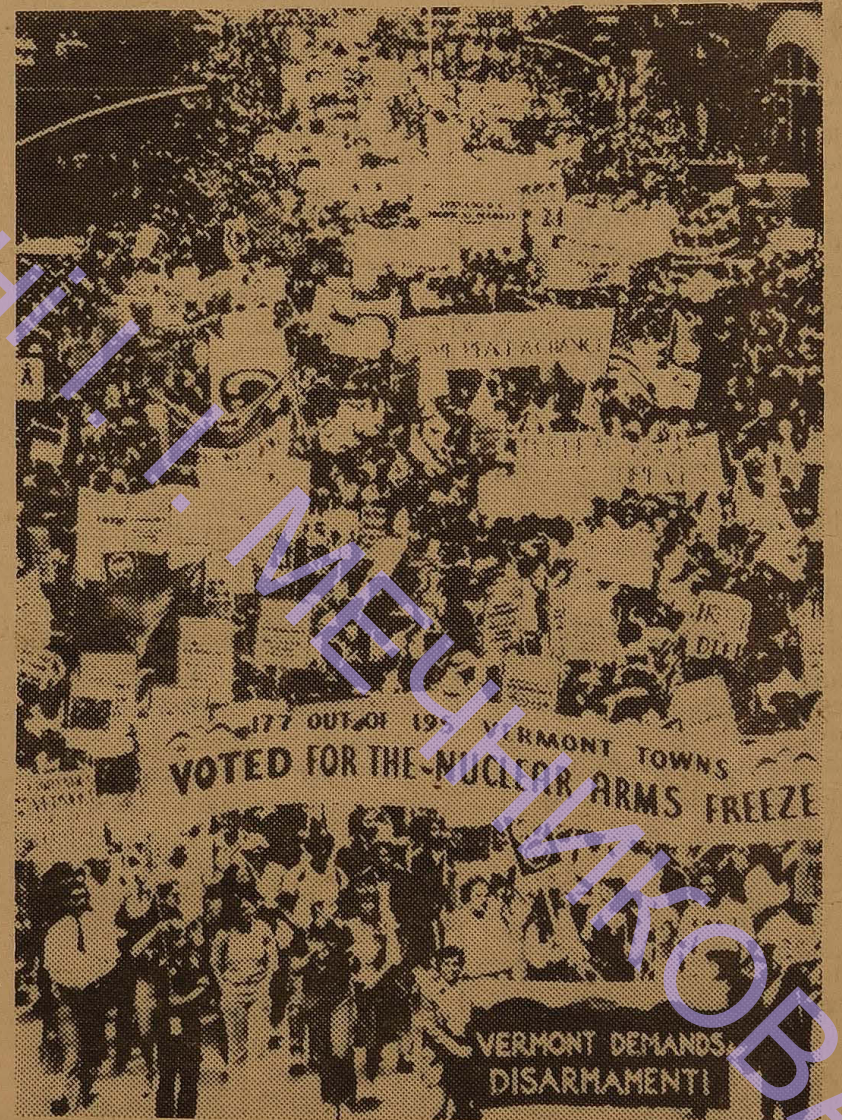
Кафедра, обеспечивая педагогическую подготовку студентов, особое внимание уделяет воспитанию у них любви к труду педагога и формированию творческого отношения к учебно-воспитательному процессу в школе и других учебных заведениях.

Увлекательной становится жизнь и деятельность педагога, если он хорошо понимает свою роль, о которой прекрасно сказал А. В. Луначарский: «Педагог — это тот человек, который должен передать новому поколению все ценные накопления веков и не передать предрассудков, пороков и болезней», потому что педагог, учитель работает над самой ответственной задачей — он формирует человека.

Т. ФЕДОТОВА,
доцент
кафедры педагогики.

В. о. редактора
І. МОСКАЛЕНКО.

ТАМ, ДЕ ПАНУЄ КАПІТАЛ

Масова антивоєнна маніфестація відбулась у Нью-Йорку. Її учасники — американці з усіх штатів США, представники багатьох закордонних країн вимагали зупинити гонку озброєння, покласти кінець мілітаристській політиці адміністрації Рейгана, яка загрожує миру ядерною катастрофою.

Телефото ЮПІ—ТАРС.

ПИШІТЬ НАМ:

270000, Одеса-центр, вул. П. Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ:

Одеса, вул. Радянської Армії, 24.

ДЗВОНІТЬ:

телефони: міський 23-84-13, внутрішній 841 (з міста 206-841).